

Aan: College van B&W Gemeente Boxtel
Heemkundekring Boxtel
Stichting Cultuurgeschiedenis Boxtel-Meierij Hendrik Verhees

Betreft: **voorstellen SP ter versterking van de cultuurhistorische as**

Boxtel, 5 februari 2009

Geachte leden van het College, de Heemkundekring en de Stichting Hendrik Verhees,

De raadsfractie van de SP heeft de gemeentelijke plannen om de cultuurhistorische as te versterken altijd van harte ondersteund. Hierbij willen we het echter niet laten.

In deze brief doet de SP zelf drie concrete voorstellen om de cultuurhistorische as te versterken. Het gaat daarbij om het plaatsen van een gedenkteken van Hendrik Verhees op het kerkhof of in de omgeving van de Sint Petruskerk, het aanbrengen van informatiebordjes en het plaatsen van 'antieke' lantaarnpalen in de straten van de cultuurhistorische as van de Sint Petruskerk tot kasteel Stapelen. Hierdoor zal naar onze mening het centrum meer sfeer en uitstraling krijgen. We doen hierbij een beroep op de drie aangeschreven instanties om in gezamenlijk overleg tot realisering van onze voorstellen te komen.

Gedenkteken Hendrik Verhees

Hendrik Verhees is waarschijnlijk de beroemdste inwoner die Boxtel ooit gekend heeft. Hij was landmeter, cartograaf, architect, aannemer, waterstaatkundige, bestuurder en vrederechter. Hij heeft het historisch centrum van onze gemeente in belangrijke mate mede vorm gegeven en is daarmee een prominent persoon uit de Boxtelse cultuurgeschiedenis.

De SP-fractie is dan ook bijzonder verheugd dat de Stichting Cultuurgeschiedenis Boxtel-Meierij, Hendrik Verhees in de afgelopen jaren met een aantal projecten uit de vergetelheid gehaald heeft. In dit terechte eerbetoen ontbreekt naar de mening van de SP-fractie een gedenkteken van Hendrik Verhees op de cultuurhistorische as. Op deze manier wordt de herinnering aan deze grote Boxtelaar en Brabander levendig gehouden.

De SP stelt daarom voor om een eenvoudig gedenkteken te realiseren op de plek van het vermoedelijke graf op het kerkhof of op een plek in de omgeving van de Sint Petruskerk. Verhees heeft schetsen gemaakt van de Sint Petruskerk en zijn woonhuis lag op nog geen honderd meter afstand van de kerk. Als schepen, president-schepen en loco-drossaard is hij vele malen in de ruimte geweest die we thans kennen als de Heilig-Bloedkapel en die vroeger het toenmalige 'raathuys' vormde. Het gedenkteken kan bestaan uit een paaltje met daarop schuin een plaquette met tekst en silhouet van Verhees. Dat silhouet is de enige afbeelding (in profiel) dat van hem rest.

Informatiebordjes

De SP-fractie stelt verder voor om op meerdere plaatsen op de cultuurhistorische as informatiebordjes aan te brengen op of bij cultuurhistorische gebouwen of objecten, met daarop vermeld historische informatie. De vormgeving van deze bordjes moet aansluiten bij de nieuwe straatnaambordjes op de cultuurhistorische as. Het lijkt ons ook praktisch om op de richtingbordjes, bijvoorbeeld naar kasteel Stapelen, onder de aanduiding tevens de (globale) afstand te vermelden. Zodat bezoekers en toeristen die Boxtel aandoen een idee hebben van de afstand en tijdsduur.

'Antieke' lantaarnpalen

Een derde versterking van de cultuurhistorische as die de SP-fractie gerealiseerd wil zien is een vervanging van de huidige lantaarnpalen door een meer nostalgisch en klassiek aandoende verlichting in de vorm van 'antieke' exemplaren. De bestaande lantaarnpalen vallen naar onze mening uit de toon bij de onlangs aangebrachte fraaie, nieuwe straatnaambordjes die de cultuurhistorische as duiden.

Wij stellen voor om die te vervangen door 'antieke' lantaarnpalen in de vorm van ouderwetse olielantaarns. De gedachte daarachter is cultuurhistorisch verantwoord. Immers: in vroegere tijden stonden er in het centrum van Boxtel olielantaarnpalen om 's avonds voor verlichting te zorgen. Het centrum heette toen 'Boxtel-Binnen', zo genoemd omdat het tussen de binnendommeltjes lag. Van gemeentewege was een 'opsteker' aangesteld die belast werd met het opsteken en doven van de olielantaarns.

Deze lantaarns kwamen alleen voor in 'Boxtel-Binnen', het gedeelte van Boxtel waar de beter gesitueerden woonden. Daarbuiten moest het gewone volk 's avonds in het duister wonen. Op een handgeschreven stuk van Hendrik Verhees, dat te bewonderen is in het gemeentearchief, staat te lezen dat hij de Brede Raad voorstelde om de lantaarns weg te halen en de 'opsteker' te ontslaan. Zijn motivatie: alle belastingbetalers betalen mee aan deze 'luxé', doch uitsluitend de beter gesitueerden in het centrum hebben er profijt van.

Verhees had ook een bestemming voor de aldus uitgespaarde gelden: die moesten gestort worden in de armenkas. U zult begrijpen dat deze achterliggende gedachte van Verhees sympathiek overkomt bij de SP-fractie. Vervolg van het verhaal is dat in eerste instantie ingestemd werd met het voorstel van Verhees, doch later haalde hij bakzeil toen bleek dat een tegenstander het genomen besluit op procedurele gronden kon laten terugdraaien. Hoe het ook zij: door terugplaatsen van antiek ogende lantaarnpalen wordt naar onze mening, historisch juist, teruggegrepen op een periode dat er uitsluitend in dit gedeelte van Boxtel buitenverlichting aanwezig was en wordt de cultuurhistorische as versterkt.

Binnendommeltjes

Ons voorstel past ook naadloos in het gemeentelijk voornemen om de binnendommeltjes weer terug in het centrum te brengen. Naar onze mening is de Oude Maastrichtse Armatuur een passende klassieke en nostalgische armatuur voor de Boxtelse cultuurhistorische as. Deze lantaarnpalen zijn onder andere in het historisch centrum van Heusden geplaatst.

Tenslotte willen wij het volgende onder uw aandacht brengen. Op een straatnaambordje aan de voorkant van de Sint Petruskerk, waarop Duinendaal vermeld wordt, ontbreekt de letter 'l' in het woord 'cultuurhistorisch'. Wij verzoeken u dit te herstellen.

De SP-fractie doet afsluitend een beroep op de drie aangeschreven instanties om contact met elkaar op te nemen en de door ons bepleite voorstellen ter versterking van de cultuurhistorische as te realiseren.

Wij zien uw reactie met veel belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet,

Eric van den Broek,
Fractievoorzitter SP